

3 PREMO SORAZMERJE

Izvedel boš:

- kako odvisnost med premo sorazmernima količinama zapišeš kot sorazmerje,
- kako naloge iz premega sorazmerja rešuješ z iskanjem neznanega člena sorazmerja.

Špelina mama je za 25 kg krompirja plačala 15 €. Po enak krompir se odpravi še soseda.

RAZMISLI

Koliko bo v isti trgovini plačala za 30 kg enakega krompirja? Ali lahko nalogo rešimo z uporabo znanja o sorazmerju?

1) To snov, ki smo jo v 8. RAZREDU **obravnavali** v času pouka na daljavo, bomo **ponovili in nadgradili** z novim znanjem: uporabili bomo **LASTNOST sorazmerja!**

2) ZAPIS V ZVEZEK: Naslov, datum

U str. 97/UZ

Sklepanje

Masa (kg) x	Znesek (€) y
25	15
1	0,60
30	18

S sklepanjem znesek določimo tako, da 15 delimo s 25 in množimo s 30.

POMNI

Količini sta premo sorazmerni, kadar sta v takšni odvisnosti, da tolikokrat kot se poveča (zmanjša) prva količina, tolikokrat se poveča (zmanjša) druga količina.

Enačba premega sorazmerja je

$$y = k \cdot x$$

↑
koeficient premega sorazmerja

Količnik $k = \frac{y}{x}$ je **konstanten**.

ENAČBA: $y = 0,60x$

Računanje

PUŠČICI v ISTO SMER (obe gor ALI obe dol) - premo sorazmerni količini

$$\begin{array}{l} \uparrow 25 \text{ kg ... } 15 \text{ €} \uparrow \\ 30 \text{ kg ... } x \\ \hline 30 : 25 = x : 15 \end{array}$$

$$25x = 30 \cdot 15$$

$$25x = 450 / :25$$

$$x = 18 \text{ €}$$

$$\begin{array}{l} \downarrow 25 \text{ kg ... } 15 \text{ €} \downarrow \\ 30 \text{ kg ... } x \\ \hline 25 : 30 = 15 : x \end{array}$$

$$25x = 30 \cdot 15$$

$$25x = 450$$

$$x = 18 \text{ €}$$

O: Soseba bo za 30 kg krompirja plačala 18 €.

NALOGE ZA VAJO

1 Ugotovi, ali je zapisano sorazmerje premo.

- a) $y : 6 = x : 12$ b) $5 : y = x : 7$
c) $x : 7 = y : 21$ č) $8 : y = x : 16$
d) $x : 3 = 6 : y$ e) $5 : y = 5 : x$

2 4 enaka zunanja korita za rože imajo skupno maso 12 kg.

- a) Kolikšno maso ima 1 enako korito?
b) Kolikšno maso ima 20 enakih korit?
c) Trgovina je nabavila toliko enakih korit, da imajo maso 600 kg. Koliko korit je nabavila trgovina?

3 Pletilja je strojno spletla 6 enakih jopic in porabila točno 3 kg preje.

- a) Koliko kilogramov enake preje potrebujemo za 13 enakih jopic?
b) Koliko enakih jopic dobimo iz 10 kg enake preje?

NAMIG za 1. nalogo:

a) $y : 6 = x : 12$

$$12y = 6x / :12$$

$$y = \frac{6x}{12}$$

$$y = \frac{x}{2} \quad \text{PREMO S.}$$

b) $5 : y = x : 7$

$$xy = 5 \cdot 7$$

$$xy = 35 / : x$$

$$y = \frac{35}{x} \quad \text{OBRATNO S.}$$